

РЕШЕНИЕ

№ 789

гр. Бургас, 23.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на осемнадесети април през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Димитър П. Стоянов

при участието на секретаря АНЕЛИЯ ИВ. ТАКОВА
като разгледа докладваното от Димитър П. Стоянов Гражданско дело №
20242120101282 по описа за 2024 година

За да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са искове с правно основание чл. 242, във вр. чл. 269 от КТ
вр. чл. 128, т. 2 от Кодекса на труда.

Производството е образувано по подадена искова молба от С. Б. Н. с
ЕГН *****, с посочен адрес за призоваване гр. Бургас, **** срещу
Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“ с
адрес гр. Бургас, бул. „Стефан Стамболов“ №19, представлявана от ***
директор, с която е предявен иск за осъждане на ответника да заплати на
ищцата сумата в размер на 1000 лв., частичен иск от общата сума в размер на
2289, 21 лв., представляваща дължима и неизплатена разлика в трудовото
възнаграждение за периода от 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г. /по 378, 53 лв.
месечно/, на основание трудово правоотношение между С. Б. Н. и
Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“,
ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в
съда – 27.02.2024 г. до окончателно изплащане на вземането.

В исковата молба се твърди, че ищцата е била в трудово
правоотношение с ответника на длъжност „старши учител начален етап“ за
периода 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г. Със закона за държавния бюджет на
Република България за 2023 г. било предвидено увеличение на
индивидуалните основни работни заплати на педагогическите специалисти в
системата на образованието. На основание приетия държавен бюджет за 2023
г. на 10.08.2023 г. бил подписан Анекс №Д01-192/10.08.2023 г. към
колективния трудов договор за системата на училищното и предучилищното

образование №Д01-269/06.12.2022 г., с който бил променен чл.27 от действащия КТД, по силата на който от 01.01.2023 г. били увеличени индивидуалните основни работни заплати на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в системата на образованието, като в чл.27, ал.3, т.2 било записано, че „индивидуалните основни заплати на педагогическия персонал, които към момента на увеличението били в диапазона между старите и новите минимални работни заплати или са по – високи от тях, се увеличават с не по – малко от 15 %. На другите педагогически специалисти договореното увеличение било изплатено към заплатите за месец септември 2023 г.

Сочи, че съгласно допълнително споразумение № ЛС-02-1319/31.05.2023 г., brutната ѝ трудова заплата, считано от 01.05.2023 г. била в размер на 1842 лв. Полагащото се увеличение в размер на 15 % възлизало на 386, 92 лв. на месец, като считано от 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г. общата сума възлизала на 2339, 34 лв.

Моли се за осъждане на ответника да заплати сумата за трудово възнаграждение в размера на 1000 лв., частичен иск от общата сума в размер на 2289, 21 лв., представляваща дължима и неизплатена разлика в трудовото възнаграждение за периода от 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г. /по 378, 53 лв. месечно/, на основание трудово правоотношение между С. Б. Н. и Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 27.02.2024 г. до окончателно изплащане на вземането. Претендират се разноски. Представят доказателства.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който се излага становище за неоснователност на предявените искове.

Не оспорва, че в периода от 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г. ищцата е работила в ответното училище на длъжността „Старши учител“, както и не се оспорва, че същата е освободена от длъжността, поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Твърди, че предвиденото увеличение е дължимо единствено и само за членовете на синдикалните организации, страни по цитирания Анекс към КТД за системата на предучилищното и училищното образование към 10.08.2023 г. Считано от 04.07.2023 г. същата е престанала да бъде член на синдикалната организация в училището. Съгласно чл.27, ал.2 от приложения по делото Анекс към КТД, средствата се изразходвали единствено и само за увеличение, считано от 01.01.2023 г. на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедагогически персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя. Към датата на подписания анекс, ищцата не е била заето лице в системата на предучилищното и училищното образование и член на страна по колективен трудов договор, поради което увеличение на работната ѝ заплата не се

дължало. Предвиденият минимален размер на основната работна заплата за системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл.27, ал.1 от анекса се определял, считано от 01.01.2023 г., единствено за тази категория лица, които притежавали качеството педагогически специалист. Позовават се в тази връзка и на писмо от заместник – министър на образованието и науката.

Счита, че така както е формулирано искането не ставало ясно как е формирана сумата в посочения размер и по – конкретно поради наличие на несъответствие между претендираните суми, описани в обстоятелствената част на исковата молба и в петитума.

Моли се исковите претенции да бъдат отхвърлени изцяло като неоснователни и недоказани. Претендират се разноски.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че ищцата е полагала труд по трудово правоотношение с ответника на длъжност „Старши учител“ и че трудовото правоотношение е било прекратено със Заповед № ЛС-02-1468/03.07.2023 г. на директора на Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“, гр. Бургас.

По делото е представено допълнително споразумение №ЛС-02-1319/31.05.2023 г., с което основното възнаграждение на ищцата се променя на 1842, 00 лв. По делото е приложено писмено доказателствено средство удостоверение, издадена от Регионален синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“, с която ищецът удостоверява членството си в посочената синдикална организация до 04.07.2023 г. в ПМГ „Акад. Никола Обрешков“ - Бургас.

По делото е приложен и приет като неоспорен анекс № Д01-192/10.08.2023 г., с който е предвидено увеличаване на работните заплати на педагогическите специалисти с 15% и на непедagogическия персонал. Съгласно чл. 27, ал. 1 от посочения Анекс: За системата на предучилищното и училищното образование се определят минимални основни работни заплати, считано от 01.01.2023 г.

По делото е приложено и прието становище от Министерство на образованието и науката, според което в случай като разглеждания по настоящото дело ищецът няма право да се ползва от правата по анекса, доколкото абсолютна предпоставка за това е наличието на трудово правоотношение към момента на сключване на споразумението.

Въз основа на приетата за установена фактическа обстановка, изхождайки от закона, съдът установи от правна страна следното:

За да бъдат уважени предявените искове, ищецът следва по пътя на пълното и главно доказване да установи кумулативното наличие на следните предпоставки: 1. между страните да е било налице трудово правоотношение, което да е прекратено; 2. ищецът да е полагал труд съобразно уговореното в

трудовия договор. При доказване на посочените обстоятелства в тежест на ответника е да докаже, че е заплатил дължимите трудови възнаграждения.

По делото не се спори, че в рамките на периода от 01.01.2023 г. до 04.07.2023 г., ищцата е полагала труд в рамките на предприятието на ответника, тоест между страните е било налице трудово правоотношение, което се установява и от представените по делото писмени доказателства.

Спорен въпрос е дали дължимите трудови възнаграждения са изплатени в дължимия размер и по – конкретно дали е дължимо предвиденото в чл. 27, ал. 1 от посочения Анекс увеличение с 15 %, считано от 01.01.2023 г. на ищцата, доколкото същата е прекратила трудовото си правоотношение към датата, на която е сключен посочения анекс.

Доколкото се касае до колективен трудов договор, в случая съдът намира, че няма пречка да се приложи чл.20 от ЗЗД, като бъде тълкувана формираната обща воля на страните. Съдът е длъжен да изясни действителната воля на страните към момента на сключване на договора, поради което заявената от страните в производството интерпретация на съдържанието на договора не е задължителна за него. Следва да се посочи, че към тълкуване на съдържанието на колективен трудов договор се е прибегвало и до други случаи в съдебната практика, при които формираната воля не е била изяснена /Напр. Определение № 498 от 2.06.2022 г. на ВКС по гр. д. № 4413/2021 г., III г. о., ГК/.

Страните са свободни да уговорят различни взаимни права и задължения въвн от уреденото в закона съдържание на договора. Договорната свобода е принцип на гражданското право, като тя е ограничена единствено от императивите разпоредби на закона и добрите нрави. В трудовото право договорната свобода е ограничена допълнително чрез забраната в чл. 66, ал. 2 КТ да се условия, които са по-неблагоприятни за работника или служителя от установените с колективния трудов договор /Така Решение № 505 от 3.01.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1476/2011 г., IV г. о., ГК/.

Воден от което съдът намира, че клаузата на чл. 27, ал. 1 от Анекса към КТД следва да се тълкува в смисъл, който не накърнява правата на работниците и служителите намиращи се към 01.01.2023 г. в трудово правоотношение със ответника – работодател. Съдът счита, че горепосочения текст следва да се разбира в смисъл, че за лицата които са в трудово правоотношение към 01.01.2023 г., намиращи се в системата на предучилищното и училищното образование се определят минимални основни работни заплати, считано от 01.01.2023 г. В противен случай, при възприемане на аргументите на ответника, би се стигнало до съществено увреждане на правата и интересите на работниците и служителите, които са полагали труд към 01.01.2023 г. и продължават да полагат труд при този работодател, от тези, които по една или друга причина са прекратили трудовото си правоотношение, което би довело и до дискриминация /в случая ищцата е прекратила трудовото си правоотношение поради навършване на пенсионна възраст на основание чл.328, ал.1, т.10 от КТ/. Подобно тълкуване

не намира опора нито в закона, нито в Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда (обн., ДВ, бр. 34 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 76 от 2017 г.; изм., бр. 8 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 7 от 2020 г.; доп., бр. 92 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 12 от 2021 г.; изм., бр. 77 от 2021 г., бр. 35 и 71 от 2022 г.) , а и в горепосочения Анекс към КТД.

Съгласно чл.54, ал.1 от КТ колективният трудов договор влиза в сила от деня на сключването му, доколкото в него не е уговорено друго, тоест законът допуска страните да определят действието на колективния трудов договор да започва от момент, различен от този на подписването му. Законът не съдържа ограничение и в насока това да е момент, предхождащ този на подписването му, още повече че по този начин се предвиждат права, които благоприятстват работниците и служителите. По този начин се постига основната цел, с която е натоварено колективното трудово договаряне – постигане на по – благоприятни условия за труд на работниците и служителите.

Страните по посочения КТД придават сила на КТД от дата, различна от тази, на която е сключен и предвиждат увеличаването на работните заплати да влезе в сила с обратна сила от 01.01.2023 г., което безспорно следва да намери приложение спрямо всички работници и служители, които са били такива и са били членове на синдикалната организация към посочената дата. Следва да се посочи, че разпоредбата на чл. 14, ал.1 от ЗНА се отнася единствено за нормативните актове, какъвто колективният трудов договор безспорно не е, но доколкото изразява общ принцип на правната сигурност следва да бъде съобразен при тълкуването на този акт на договаряне.

В разглеждания по делото случай приложението на увеличаването на трудовото възнаграждение се основава и на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда, която в § 3 предвижда, че § 2 влиза в сила, считано от 01.01.2023 г., като по този начин се изпълнява изискването на ЗНА да бъде придавано обратно действие на разпоредбите на нормативните актове само по изключение и то с изрична разпоредба. Посредством посочената Наредба министърът на образованието, упражнявайки своята нормативна компетентност, въвежда увеличението на трудовото възнаграждение от 01.01.2023 г., като това е т. нар. същинско обратно действие, с което се преуреждат осъществили се юридически факти преди влизане в сила на нормативния акт, като липсва каквото и да било предвидено ограничение по отношение на лицата, още повече в насока същите да полагат труд и към момента на влизане в сила на измененията на наредбата.

По изложените съображения, настоящият състав намира, че безспорно ищцата е следвало да получи трудово възнаграждение в увеличен размер, съобразно и уговореното в чл. 27, ал.3, т.2 от Анекса към КТД, което да е в размер на 15 %, поради което и искът се явява основателен.

Съдът не намира за основателно възражението на ответната страна, че ищцата е имала работна заплата в размер над минималната основна работна

заплата за длъжността и изискването на т. 1 било изпълнено, поради което увеличението не се дължало. Както се посочи по – горе, съгласно чл.27, ал.3, т.2 от Анекса към КТД индивидуалните основни работни заплати на педагогическите специалисти, които към момента на увеличението са в диапазона между старите и новите минимални работни заплати или са по – високи от тях, се увеличават с не по – малко от 15 %. От посочената разпоредба следва изводът, че увеличението на заплатите се дължи не само и единствено на лицата, които получават минимални заплати, но и тези които получават по – високи от тях заплати, като в този случай увеличението е определено процентно – не по – малко от 15%.

Съдът не споделя и възражението, че съгласно писмо на заместник – министъра на образованието и науката относно прилагане на анекса, на ответника било указано, че не съществува правна възможност за ищцата да получи разликата от увеличението на индивидуалните работни заплати за минал период. Доколкото становището изхожда от институцията, която е издала наредбата следва да се прокара разграничение между официално и неофициално тълкуване, както и между автентично и неавтентично. Съгласно ЗНА органът, който е издал акта, има право да издаде официално тълкуване на същия акт при спазване на определена процедура, което тълкуване да е задължително за всички правни субекти. При автентичното тълкуване тълкувателният акт изхожда от лицето, издало тълкувания акт, но това тълкуване може и да не е официално, т. е. може да не е обвързващо за останалите правни субекти. В настоящия случай може да се твърди, че по отношение на наредбата, заместник - министърът на образованието е дал автентично тълкуване, но то не следва да бъде възприето като официално, доколкото съгласно чл. 51, ал. 2 ЗНА актовете на официално тълкуване следва да бъдат разгласявани или обнародвани по начина, по който е разгласен/обнародван и тълкувания акт. Издаденото на становище представлява тълкуване по конкретен правен спор от органа /или оправомощено от него лице/, издал акта, а не официално абстрактно тълкуване. Обратното би нарушило правната сигурност за субектите. Следователно обсъжданото становище следва да бъде ценено заедно с останалия доказателствен материал и при съобразяване на обстоятелството, че изхожда от институция, която се явява заинтересована от изхода на правния спор, доколкото ответникът е второстепенен разпоредител с бюджет към министерство на образованието и науката.

По отношение на възражението, че не ставало ясно дали претендираната сума представлявала разликата в основната работна заплата преди и след увеличението или в сумата било включено и допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит и в какъв процент, съдът намира, че с молба с вх.№14432 от 05.04.2024 г., ищецът е пояснил начина на формиране на претенцията, като изрично е посочено, че претенцията е формирана въз основа на основното трудово възнаграждение и процент прослужено време, съобразно трудовия стаж на

ищцата.

Следва да се посочи, че съдът намира, че искът е доказан и по – размер, доколкото видно от приложен по делото фиш за изплатена работна заплата, ищцата е имала 37 % добавка за прослужено време към основната си работна заплата, която е в размер на 1842 лв. След прилагане на посоченото увеличение от 15 % върху основната ѝ работна заплата и прибавяне към получената сума на процента за прослужено време е видно, че месечното трудово възнаграждение, което ищцата е следвало да получава е в размер на 2902, 07 лв. Същевременно тя е получавала реално 2523, 54 лв., която сума е формирана от основно трудово възнаграждение в размер на 1842 лв. и процент за прослужено време в размер на 37%. Разликата между полученото и дължимо трудово възнаграждение се явява в размер на 378, 53 лв., колкото се претендира и с исковата молба, следователно искът се явява основателен и по своя размер. Следва да се посочи, че с отговора на исковата молба, а и в съдебно заседание, на практика липсва направено конкретно възражение срещу механизма на формиране на посоченото възнаграждение, включително и след направеното с допълнителна молба уточнение на иска в тази му част.

По тези съображения, съдът намира предявеният иск за основателен и доказан и като такъв същият следва да бъде уважен в пълния претендиран размер.

По разноските:

При този изход на спора на ищеца следва да бъдат присъдени направените от него разноски, които са в размер на 480 лв. за заплатен адвокатски хонорар. Ответникът следва да бъде осъден да заплати на основание чл. 78, ал. 6 ГПК държавна такса съобразно ТДТССГПК върху уважения размер на иска, която е 91, 57 лв.

Мотивиран от горното, Районен съд - Бургас

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 128, ал. 1 от КТ Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“ с адрес гр. Бургас, бул. „Стефан Стамболов“ №19, представлявана от *** – директор, **ДА ЗАПЛАТИ** на С. Б. Н. с ЕГН *****, с посочен адрес за призоваване гр. Бургас, ***, **сумата от 2289, 21 /две хиляди двеста осемдесет и девет лева и двадесет и една стотинки/ лв.**, представляваща неизплатено увеличение на брутно трудово възнаграждение за периода 01.01.2023 – 04.07.2023 г., ведно със законната лихва от 27.02.2024 г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.1 от ГПК Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“ с адрес гр. Бургас, бул. „Стефан Стамболов“ №19, представлявана от *** – директор, **ДА ЗАПЛАТИ** на С. Б. Н. с ЕГН *****, с посочен адрес за призоваване гр. Бургас, ***, **сумата от 480 /четиристотин и осемдесет/ лв.**, представляваща направените в исковото производство съдебно – деловодни разноски.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК Профилирана природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“ с адрес гр. Бургас, бул. „Стефан Стамболов“ №19, представлявана от *** – директор, **ДА ЗАПЛАТИ** по сметка на РС – Бургас **сумата от общо 91, 57 лв. - ДТ** върху уважения размер на иска.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Бургас в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____